

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Tit. IV. De Authore S. Scripturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

Dividitur ergo S. Scriptura receptissimâ divisione in *Vetus ac Novum Testamentum*; Vetus dicitur, quod libros ante Adventum Christi scriptos continet; Novum vocatur, quod Evangelia, aliósq; libros post Christi Nativitatem scriptos comprehendit; & in quatuor partes subdividi potest, videlicet in Evangelia, Epistolas, Actus Apostolorum, & Apocalypsin, sicut Vetus Testamentum in Historicos, Legales, Psalmisticos, Doctrinales, & Propheticos subdividitur. Rectè autem circa duplex hoc Testamentum notat Salmeron proleg. 22. in multis antecellere Novum Veteri Testamento. 1. *Propter ipsum immediatum Authorem*; nam in Veteri solum per Moysen & Prophetas; in Novo autem per ipsum Filium suum locutus est, uti & per Apostolos, qui veluti primitias Spiritûs habentes, gratiâ & sanctitate longè superant Prophetas. 2. *Propter perfectionem maiorem*; tum quia Vetus Testamentum ad Novum tanquam ad finem, qui utique perfectior est mediis, ordinatur; tum quia Novum Testamentum continet excellentiora mandata, nobiliora promissa, sanctiora & efficaciora Sacramenta, illustriora Christi & Sanctorum exempla, & majora præmia. 3. *Propter durationem longiorem*; nam Vetus ad Certum duntaxat tempus duravit; Novum autem Testamentum in æternum durabit. 4. *Propter amplitudinem*; quia Vetus Testamentum soli Populo ex Jacob descendenti datum fuerat; novum autem ad omnes nationes pertinet, uti Christus indicavit, dum Evangelium omni creaturæ prædicari iussit. 5. *Propter perspicuitatem & charitatem maiorem*; nam in Veteri omnia sub velo, umbra, & ænigmate docebantur; in Novo autem omnia aperte & dilucidè, præsertim quæ ad Christum pertinent, traduntur. 6. *Propter utilitatem*; nam quantum Nucleus Cortici, corpus umbræ, triticum nudum paleis, tantum lex nova veteri præstat, utpote in qua sacrificia egena & infirma per quæ nemo à peccati iugo solvi, Deoque reconciliari poterat.

TITULUS IV.

DE AUTHORE S. SCRIPTURÆ.

Etiam hæc quæstio non modicè conducit ad æstimationem S. Scripturæ conciliandam & augendam; quò major enim est dignitas, authoritâsq; Authoris, hoc major etiam æstima-

æstimatio, veneratiôque ipsi S. Scripturæ accedet. De duplici autem Authore quæstio hoc loco fieri potest, de primario scilicet, seu eo, qui dictavit & inspiravit S. Scripturam; & de secundo seu Instrumentali, qui velut Amanuensis conscripfit ea, quæ à primario Authore dictata sunt, aliisque communicavit.

De Primario autem Certum est apud Catholicos eum esse solum DEVM; idque colligunt ex variis testimoniis & argumentis. 1. *Ex testimonio ipsius DEI*, qui non rarò miraculis & portentis hanc veritatem confirmavit, ut, dum in Africa Biblia à Fidei hostibus in ignem coniecta, illæsa servavit, & serenissimo cælo magnam vim imbrium ad extinguendum ignem misit, uti Baronius ad annum 20. Christi refert; qui ad annum 755. etiam addit, repertum à S. Bonifacio Moguntino Præsule Evangelii Codicem, qui, licet mediis sæculis esset, nullius tamen literæ deletio facta apparuerit. Sed & Delrius l. 6. c. 2. s. 3. Magic. disquis. testatur, non rarò Dæmones ab obsessis corporibus solà Sacri Codicis applicatione depulso fuisse. Præ reliquis verò memorabile est, quod Eusebius l. 8. præpar. Evang. c. 1. narrat, scilicet quòd miranti Ptolemæo Regi, cur divinorum librorum nulli neque Historici, nec Poëtæ veteres meminissent, Demetrius Phaleræus responderit, divinam hanc esse Scripturam atque à DEO datam, propterea si qui prophanorum Hominum eam attingere voluerunt, eos à DEO percussos continuo resiliisse, uti ibidem exemplo cujusdam Theopompi divinorum volumina græcâ oratione ornare volentis, subitâque mentis agitatione perturbati, & alterius Theodori divinam Scripturam in his Tragædiis adhibere conantis, & repentinâ cæcitate puniti probat.

2. *Ex Christi & Apostolorum testimonio*; qui in suis sermone Concionibus, sive Colloquiis, sive Epistolis passim suam doctrinam sententiis & testimoniis ex divino Codice petiti confirmarunt, uti fusiùs Bellarminus to. 1. l. 1. c. 2. ostendit, idque etiam Moyse, & antiquis Prophetis in usu fuisse probat.

3. *Ex testimonio SS. Patrum*; qui nullo ferè argumentorum genere, quàm Sacrarum literarum testimonio in suis sermonibus, librisque sunt usi; sed & DEVM earum Authorem

rem claris testimoniis sunt professi. Ex multis duo vel tria sufficient. S. Gregorius l. 4. Epist. 84. ad Theodorum Medicum scribens, ac, quod S. Scripturam negligenter legeret, reprehendens *Imperator Caeli*, inquit, *Dominus Angelorum & Hominum pro vita tua tibi Epistolas suas transmisit, & tu illas ardentem legere negligis? quid est enim S. Scriptura, nisi quadam Epistola Omnipotentis DEI ad suam creaturam?* S. Augustinus vetò Epist. 19. sic scribit: *Ego fateor Caritati tuae solis eis Scripturarum libris, qui iam Canonici appellantur, didici hunc timorem, honorémque deferre, ut nullum eorum Authorem scribendo aliquid errasse, firmissimè credam; alios ita lego, ut, quantalibet sanctitate, doctrinâque prepolleant, non ideo verum putem, quia scripserunt.* Origenes quoque l. 4. de principio. c. 1. id ipsum sequentibus verbis confirmat: *Si quis cum omni studio ac reverentia, quâ dignum est, prophetica dicta consideret, in eo ipso, dum legit, & diligentius intuetur, certum est, quod aliquo diviniore spiramine mentem, sensusque pulsatus agnoscit, non Hominibus esse probatos eos, quos legit, sed DEI esse sermones, & ex semetipso sentiet, non humana arte, nec mortali eloquio, sed divino, ut ita dixerim, cothurno libros esse conscriptos.*

4. Ex incredibile quadam & planè divinâ conspiratione atque concordia tot virorum, qui diversis locis, temporibus, linguis, occasionibus sacra volumina conscripserunt, ut non tam Scriptores ipsi diversi, quàm unius Dictatoris calami diversi vel Amanuenses fuisse videantur. Ubi specialiter memoranda & admiranda venit septuaginta duorum Interpretum versio, qui à Ptolemæo Rege evocati, & seni ex singulis tribubus Judæorum missi, atque ut communior & probabilior habet opinio, in diversas cellulas inclusi, usque adeò in interpretatione convenerunt, ut una versio videri potuerit.

5. Ex innumerorum Martyrum testimonio, qui veritatem istam veluti divinâ suo sanguine obfirmatam posteritati reliquerunt, de quibus Martyrologium Romanum 2. Januarii sic loquitur: *Roma commemoratio plurimorum SS. Martyrum, qui spreto Diocletiani Imperatoris edicto, quo Sacri Codices tradi iubebantur, potius corpora Carnificibus, quàm Sancta dare canibus maluerunt.*

6. Ex Vaticiniorum veritate: de qua S. Augustinus l. 12.

de civ. DEI c. 10. sic discurre: *Quantò minùs credendum est illis literis, quas plenas fabulosas velut antiquitatibus profertur voluerunt contra auctoritatem notissimorum, divinorumque librorum, qua totum orbem sibi crediturum esse prædixit, & eo totus orbis, sicut ab ea prædictum est, credidit: qua vera sonarasse præterita ex his, qua futura prænuñciavit, cum tanta veritate complentur, offendit.*

7. *Ex ipsa materia, quæ nihil, nisi sanctum & ratione maximè conforme continet; ita ut meritò in Sinarum regno Prætor quidam, dum Decalogum in Sacra Scriptura propositum audivisset, multis Proceribus audientibus dixerit: *Latæ divina est, si enim à Rege aliquo condita fuisset, ipsius tantum regno usui fuit; at hæc universalis est, omnibusque omnium Gentium & Regnorum Hominibus consentanea est; idcirco ab Orbis totius Authore est.**

Secundarium S. Scripturæ Authorem quod attinet, in novo quidem Testamento, Author cujusque sive Evangelii, sive Epistolæ, ex ipso titulo facilè agnoscitur, exceptis Actibus Apostolorum, quæ tamen à S. Luca conscripta fuisse, supra ex Concilio Tridentino vidimus; in veteri autem Testamento, licet de aliquorum librorum Authore secundario certum ac discrepent Commentatores, hæc tamen discrepantia parvi faciendæ est, uti sapienter advertit S. Gregorius, dum præfat. in Job dixit, non esse anxie indagandum, qui sive alicujus libri Author extiterit, eò quòd ille Spiritus Sancti calamus duntaxat fuerit; atque adeò eum, qui multum tali Authore indagando sollicitus esse vellet, perinde facturum, ac faceret ille, qui acceptis & lectis præstantis cujuspiam viri literis ad se datis, studiosè inquireret, quomodo calamo essent exarata; earum autem Authorem & sententiam cognoscere parvi duceret.

TITULUS V.

DE PROPRIETATIBUS S. SCRIPTURÆ.

JAM supra insinuatum est, non strictè hîc sumi proprietatem, sed latè pro omni eo prædicato, quod est extra conceptam essentiam; quo in sensu sequentes potissimùm proprietates tribu-